

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 23

INSERȚIUNILE:
de un sfert de pagină: prima dată 14
bani; a doua oară 12 bani, a treia
oară 8 b. de fiecare publicare

Adreșă abonamentelor, cărți și insertii:
sebe sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat

Scrisori extracitate nu se primesc.

101.263

venii români...

Numărul său dela 29 Aprilie se napustește asupra noastră: «In privința antipatriotismului cuvine fraților români. Nu e ul de bizar, mijloace destul de e cari ziarele române (activiste) dat publicității... Și drept do- articolul nostru dela 26 Aprilie (a pență), în care ci-că s'ar da Ro- vege primejdiioase pentru — Un- ul ungur.

ciudat însă: același articol este osebilită atențiune și din partea în ovone.

se înțelege, se plânge de con- hână acum deputații români «n'au sann de viață, sau mai corect manifestat nici într'un fel».

opri la această singură con- lum neargă. In fine, oamenii cu eate rătăciți și puini lucrați la case va ședinte ce a fiint Dieta și pe idele maghiare s'au rănit între

dela Brașov merge însă mai de- muce acuzări, ba aruncă, asupra români cele mai răutăcioase bă- and din un pasagiu al articolului pe care «M. Szó» îl presintă ca pri- perin Ungurime, paznicul dela Bra- și deputații români vor continua a pân' ce, firește, se va forma lefinitiv, când apoi vor fi earăși a merge cu acesta».

publicat de noi se scria că români neavând a se amesteca în idelor maghiare din Dieta sunt a pasivi.

frații dela Brașov că era lucru te amestece în certurile lor? Să alături de Bányfi și Kossuth, ceptat contra lui Tisza, care par- gre nu le place btăiu pentru-că rără dela Viena și a doua pen- aatează slab cu — naționali-

ea este deci absolut gratuită, e banuieți, confrăți riscă, ba e și că se vor doved odată mai carl nu se dau Adarăt nici ea celor mai decia luptători enali

zicem apoi de faptul că dela brașovă nici chiar de Paști nu se rabă să invenineze opinia publică așapăscă, împărăștiarea astor-el de ab- e di

atât mai condamnabil, cu veni știu că Joi Deta se a adresei opoziției unite, deputaților români să-și asupra situației și să-și lej pe care până acum au av

Numai dacă nu s'ar folosi de acel prilej — ba poate nici atunci — paznicul dela Brașov ar avea motiv să facă imputări.

A bănuie, a face proces de intenții, la nici un caz nu este demn.

De altminteri nu mai departe de cât Marți gazetarul dela Brașov scriau că rolul de deputat (român) în Dieta e «cel mai greu».

Și mai scriau atunci: «La o parte deci cu certele urgisite și cu frecările netrebnie!»

Lăsăm publicul român să judece această purtare a confrăților dela Brașov.

In cât ne privește, noi știm că deputații români lucrează după cea mai bună convingere, cu zel și bărbăție. Și așteptăm cu răbdare și încredere, convinși că în curând o sa-i vedem la lucru.

Legea engleză de imigrare. Săptămâna trecută a fost depus la camera deputaților un foarte interesant proiect de lege: legea imigrării. Și guvernul s'a obligat, că va face tot posibilul, pentruca proiectul s'ajungă lege. Istoria legii este următoarea: în 1902 propunerea, ca să fie restrânsă posibilitatea de imigrare a străinilor neavuți. Cu cifre arătat, că numai în Stepney s'au așezat 50.000 străini, iar în părțile ostice ale Londonului 26.000 ruși.

S'a ales atunci o comisie, care să studieze chestia imigrării. In 1903 a fost publicat rezultatul și pentru restrângerea imigrării s'a făcut proiect de lege. In sesiunea din acest an a camerei probabil legea nu va întâmpina greutăți, ci va fi primită, fiindcă liberalii nu se vor expune tocmai acum înainte de alegeri să-și facă nepăceri și dușmani.

O notă germană asupra chestiunii Marocului. Vorbind de chestiunea marocană și făcând aluzie la declarațiunile dlui Rouvier care a zis că guvernul francez era dispus să înlătore neînțelegerile ce ar putea exista, „Gazeta Coloniei” se exprimă în modul următor:

„Nu credem că prin acest mijloc s'ar ajunge la un scop satisfăcător. Nu e vorba pentru noi de cât să ne apărăm interesele noastre. Negocierile cu Franța nu ni-se par a fi un mijloc convenabil pentru a ajunge la acest rezultat.

„Franța răzpunzând anul trecut într'un mod negativ, atitudinii noastre împăciuitoare, și că negocierile cu această putere să nu fie în avantajele intereselor noastre atât cât le dorim, și căci după declarațiile contelui Bülow, în Germania să obțină cea-ce revendică.”

„Asfel, ar putea chiar ca această afirmație să dea loc la complicațiuni. Afară de asta, Franța e obligată să se conformeze cu puterea de arbitraj ale convenției din Madrid. Singura soluție logică care reese din această situație este: chestiunea Marocului trebuie să fie soluționată prin semnatare ale convenției mai sus-menționate.”

„Franța și Anglia s'au angajat în tratatul lor din luna Aprilie 1804 să păzească statu quo în Maroc; nu vedem deci cum un tratat internațional al chestiunii ca să se facem aluzie poate vătămă interesele noastre de cât”

Vorbirea dlui M. Veliciu.

De mult fruntașul nostru M. Veliciu n'a avut un așa prilej să le spună buchile domnilor din fruntea comitatului că cum a fost adunarea congregației aradane de Joi. Pentru-că nici odată domni-

latului nu s'au arătat mai pilici: fișpanul și vicifspanul — se știe — se rupeau când a fost vorba să i-se voteze încredere lui Széll, Khuen și Tisza. Ba chiar după căderea lui Tisza, fișpanul Urbán cu alți corifei «liberali» asigurase pe Tisza despre devotamentul său.

Ce văzurăm însă Joi: comisia permanentă, compusă din creaturi de ale fișpanului și vicifspanului, vine și propune o adresă prin care se da în cap lui Tisza.

Negreșit, n'are să ne doară când i-se da în cap lui Tisza și partidului liberal, care încrederea Românilor n'a avut o o singură zi. Nu puteam să nu ne arătam însă scârba în fața spectacolului ce ne oferea ședința de Joi a congregației aradane: mamelucii cari erau gata să sară asupra noastră pentru-că nu votăm încredere lui Tisza, cu aceeași selbăticie se expuneau acum pentru «soarele ce răsare»...

Va să zică după cum bate vântul! Principiul e marfa, lucrul e secundar.

In fata unor asemenea oameni politici, fruntașul nostru M. Veliciu cu drept cuvânt a putut sta mândru. Li-a și spus buchile. Fișpanul cu «doloma» de gală, împintinat și cu sabie, sta cât un ghem în scaunul presidial, ear vicifspanul, și de altfel șubred, încât să-l sufle vântul, nici nu îndrăznia să-și îndrepteze privirea spre noi, ci o pironia în pământ.

Ear M. Veliciu i-a dascălit după merit. Li-a spus cum Russu nu interpelează pentru-că am fost nesocotiți în cele sfinte, ci a protestat. Interpelări cum mai făcut-am noi, dar se vede că șeful comitatului persistă în relele năravuri de a nesocoti dorința majorității poporațiunii comitatului. Noi nu persistăm însă în mijloace cari nu duc la scop.

Fișpanul intrerupe, zicând că nu e la obiect.

M. Veliciu. Ba da, sunt la obiect, știu ce vreau! Spun acestea, pentru-că vreau să ajun la o deducție aplicabilă și adresa din chestie. Vreau să vă documentez, că nu țineți seamă de nimic. Să vă documentez că ori lucrați cu reavoință, ori ușuratic. Ați dat adică act — *subscris de vicifspan* — voind să luați drepturile politice ale unui Român fruntaș (Lăzărescu). Când vă interpelează unul dintre noi, răspundeți că — blancheta e de vină, bat-o Paștele s'o bată.

Lucru de oameni serioși e asta?

Imediatuc apoi aminte de zelul cu care votaserăți încredere lui Tisza. Acum se dovedește că ați greșit: veniți adică să reparați, votând încredere opoziției și dând în cap lui Tisza. Ne huițiserăți atunci că noi n'am votat, și eată, acum dați dovezi că noi am avut dreptate. Cum să mai avem încredere în oameni cu așa judecată, cum să nu credem că votând încredere opoziției sunteți d'asemeni pe cale greșită?

Eată de ce nu votăm cu D-Voastră ci cel mult felicităm pe dl protofisc (kossuthistul Dr. Keresztesy) care va asigura

Sunteți inconștienți și nici de cât adererenți ai învățăturilor lui Széchenyi, care spunea că omul de caracter trăiește și moare pentru principiile sale...

După-ce arată că nici nu e politic de altfel ceea-ce se face cu adresa: de oare ce aderarea la o adresă nepriemă (în Dieta) nu e actuală încă, termină cerând trecerea la ordinea zilei.

În mai multe rânduri Românii l-au aplaudat și aprobat, ear cei din fruntea comitatului par'că ar fi stat pe jeratic.

Eată ce face puterea adevărului.

Patimile lui Isus Christos.

Biserica și-a plinit în săptămâna cea mare mai mult ca altădată peste an misiunea sa educativă. Tipicului bisericesc îi revine drept merit faptul, că de astădată ne deschide mai mult însuși, sânta scriptură, și mai ales, pentru-că ne face să ascultăm cele mai instructive și totodată și cele mai mișcătoare părți din Biblie.

De aceasta edificare înaltă sufletească ne face părtași atât ascultarea activității publice a dumnezeescului învățator din evangeliile celor trei zile dintâi ale săptămânii, cât și — și aceste mai ales — tablourile vie ale patimilor lui mari, care în evangeliile ulterioare ni-se desfășură ochilor sufletești.

În evangeliile dintâi ni-se prezintă, ca în antecele unui proces tragic aproape întreaga activitate mesiană a lui Isus. Ne convingem din ele nu numai, că El a fost fără vină pentru a ajunge la un sfârșit atât de dureros, dar învățăturile și faptele sale îl arată de cel mai mare binefăcător al lumii. Ni-l înfățișează ca un regenerat al omenirii, care a voit să introducă între oameni o viață nouă, luminată și morală, cu moravuri întemeiate pe iubire frățească, pe

marele dascăl nu numai învăță, dar și își impunește învățătura, mărește lege morală. El vindecă de boale sufletești și fizice, mângâie pe cei căzuți și-l îndeamnă la credință. Puritan rigid, s'a smuls din cercul familiar. Nu lăcomeste la bogățiile lumesti, ci preferă a rămâne sărac, evită măririle, nu se răsună, ci suferă, nu invidiază, nu greșește, ci iartă și cu inima Sa cea mare primește la sine pe toți ca pe niște frați. Cu un cuvânt el se face însuși exemplu viu al religiei sale, iubirea de aproapele — și lăpădarea de sine întrupată!

Deja din acestea s'a putut prevedea sfârșitul lui tragic. Aceasta figură măreață trebuia să

cadă în avântul perfecțiunii, — jertfă răutății, oamenilor ostili binelui. Îl și vedem, cum ajunge în idealismul său tot mai mult în conflict cu înșiși frații săi jidovi, spre binele cărora ostenia, în conflict cu fariseii și arhierieii. Acești conducători ai poporului și reprezentanții ai materializmului, îl urau din suflet și îl goniau, nu numai pentru-că Isus din energia și il goniau, nu numai pentru-că Isus din energia sa le sibiua perversitatea, nu numai pentru-că el nu se angaja de Mesia-revoluționarul lumesc visat de ei, ci îl pismuiau și huiduiau mai ales pentru superioritatea lui, pentru puterea, ce o folosia pentru tămăduirea boalelor și încetarea suferințelor înviind până și morții. De aceasta putere suprafirească își temeau influința și autoritatea înaintea poporului.

Invidia și ura fariseilor și cărturarilor contra lui Isus își ajunge culmea sa cu învierea lui Lazăr în Vitania. Isus nu se mai poate subtrage dela manifestațiile mulțimei pentru el, ca pentru trimisul lui Dumnezeu. Judecătoria preoților și a arhierieilor, sinedriul, se hotărăște acum al perde. Era tocmai în pragul paștilor jidovești. Isus cu hotărârea de a duce lupta cu fariseii până la sfârșit, e gata a să jertfă și a intra în triumf în Ierusalim ca împăratul sufletelor și al inimilor. Învăță fără frică în biserica împărăția lui Dumnezeu. Dar Joi seara, cu o zi înainte de paști, se vede silit a-și aduna în jurul său învățăceii, și își ia rămas bun dela dinșiși.

Celea petrecute la acesta cină de pe urmă a sa ni-le istorisesc deja evangeliile patimilor dela denia din Joia mare. Învățătorul smerit le spală învățăceilor picioarele, apoi „turburat cu duhul“ le vestește, că este vândut din partea unuia dintre învățăceii.

Ce tablou de compătimire! Cel ce suferă nedreptate, deplânge pe cel ce face răul, binefăcătorul pe cel ingrât, învățătorul cel vândut pe învățăcelul său vânzător. Insuși Iuda, care la început fătărește, acum rușinat pleacă din sală și își caută mângâere în cei treizeci de arginți — prețul unui serv după legea lui Moise, — și pune la cale cu fariseii zădărnicierea învățătorului.

Ear Isus rămas între prietenii săi, și după așezarea tainelor omnipecăturei spre suvenirul sa, la inimă a se ține în pace, le pune încă odată lumea de învățăceii săi și să le binecuvinte și Dumnezeu lucrările.

Dupăce rămasul bun și-l încheie cu o rugăciune măreață și cu un imn de laudă, pleacă împreună la locul de odihnă din grădina Getsimani. Apostolii adorm, dar oara ispitei se apropie și Isus nu se poate odihni copleșit de presiunii și de sudorii morții. Eselamă: „Întristat e sufletul meu până la moarte“ și earăși: „Părinte, dacă este cu putință să treacă acest pahar dela mine“. Dar reculegându-se continuă: „însă nu precum voesc eu, ci precum voești tu“. Eșe

biruitor din frică, eată și sosesc tocmai la timp tunec cu ciomeșii la dînsul

Luda din fructuar. Învățătorului s'arușește înainte și Isus arată că toare.

perplexitate, dar blî îl aduce pu și după potolirea aiară îl desmete escortat deadreptuțru se dă leg la Ana, ear' de ași, și anume le impune, îi seol lui Caiafa. resolută, conștientăe prin tinut. La întrebările lor nic de demni să le răspundă, provi de trebuință de a jura pe caracte restringe nu nezeu. Pe învățăcel fiu al lui L însă de ei, nu cum o ră să se lap cum pe față îl tagădușin fuga lui tența lui e adusă cu toa în zorș. Inimicii săi sinedriști îl a mărtuș un profet fals și hulitor moarte, marginită însă nu se înd. În furin ei își mai iau satisfacție ostindirș batjocuresc, îl scupă, îl plui leș il baș.

După aceasta des de la Pilat procuratorul Palestinei încăla esecutarea sentinței de moare deș grăbindu-se al vedea pe Isus mal cât deja de seară, ca în proe creu entăși, și astfel și cei răștor se și astrucași.

Păgânul Pilat însă le fac nează cu aceea, că nu așă și moarte și îl avisează a cerca rerea lui Irod, domnitoriul G păș magulilor al Jidovilor se mără și el joc de Isus pe carele lu neș dînt, îl parodisează ca pretișo vilor și îl îmbracă în hairiș trestie în mână, și cununaș astfel îl retrimite la procuratoș.

Acesta cercetează de o vede neintemeiată. Isus împărat al adevărului, și sau visionar. Îl persecutează cu împăratul lor, dar' aceeaș mult, și zădărnicește și intenție de a l scăpa pe Isus. Iudeii neofel să știe de eliberarea lui și căm favora lui Isus intră în the alege dintre doi ostindirș pe unul, ș rul Varava. Și când își iese în dare, și atât în batjocură, cât ca întrebă „Pe împăratul voștrui răștign atuncî îl suspicionează de sprijin al revol narilor și astfel de neprieten Crului.

Activitatea și progresele Academiei dela 1884 până acum.

Lunt la 11 April v. dl D. A. Sturdza a fost ales de Academia Română pentru a patra oară Secretarul ei general pe 7 ani. Cu această ocazie dl Sturdza a citit Academiei următoarea expunere despre activitatea și progresele acestei Instituțiuni în ultimii 21 ani, dela 1884 până acum.

Domnilor Colegi,

Raportul anual, pe care am avut onoarea să-l prezenta la începutul acestei sesiuni, era cel din urmă al periodului al treilea de 7 ani, de când am onoarea de a fi Secretarul general al Academiei.

Dacă munca și ostenețiile mele în acești 21 de ani au fost de folos, aceasta se datorește ajutorului binevoitor și luminat ce am întâmpinat din partea Domnilor-Voaștre, cari atât încurajat tragerea de inimă de care am fost înfățișat pentru propășirea acestei înalte Instituțiuni culturale, organizată și dezvoltată prin sfaturile pline de înțelepciune ale bătrânilor noștri mentori Ion Ghica, Mihail Kogălniceanu, N. Kretzulescu, a căror amintire va fi pururea vie printre noi, și cari au muncit pentru a ridica prestigiul acestei Instituțiuni și autoritatea ei. Acestor mentori datorim și buna tradiție, care domnește în Academie, ale cărei lucrări însuși astăzi încredere neamului românesc și un interes crescând lumii de afară. Între instituții, în care s'înrădăcinează bune tradiții, se întemeiază o ordine sufletească, producătoare de o activitate rodnică.

Când ne amintim modestele începuturi ale Academiei și privim astăzi dezvoltarea ei însemnată într'un timp atât de scurt, căci ne mai lipsesc un-spre-zece ani pentru a împlini jumătate secol de viață, avem drept să ne bucurăm de progresele realizate.

Organizare. — După o funcționare de 13 ani ca Societate academică română, Instituțiunea noastră a fost declarată, sunt acum 26 de ani, prin legea dela 29 Martie 1870, Institut național cu denumirea de „Academia Română“. Atuncî s'a lărgit câmpul ei de muncă, formându-se cele trei secțiuni: literară, istorică și științifică, compusă fiecare din câte 12 membri. Pe lângă fiecare secțiune s'a adus un număr, fixat mai târziu, de 15 membri corespondenți străini. În afară de aceasta, Academia distinge cu titlu de membri onorari pe bărbații români și străini, cari i-au adus servicii însemnate sau cari, printr'o mare activitate științifică, ajută indirect atingerea scopurilor pentru cari ea lucrează.

Academia și-a organizat activitatea și dezvoltarea ei în statute și regulamente.

Membrî. — În cursul acestor 21 ani Academia noastră și-a premerit personalul de membri care o alcătuiește. Vacanțele produse prin pierderile dureroase ale colegilor noștri au fost completate rând pe rând.

Dintre membri activi au murit 23: 7 din Secțiunea literară, 8 din Secțiunea istorică și 8 din Secțiunea științifică, și în locul lor au fost aleși alții, și așume: 6 pentru Secțiunea literară, 7 pentru Secțiunea istorică și 6 pentru Secțiunea științifică, rămânând ca anul acesta să se împlinească trei locuri vacante. Dintre

membrî corespondenți români pierduți din Secțiunea literară, 1 din Secțiunea istorică și 10 din Secțiunea științifică și dintre membrî corespondenți străini: 3 din Secțiunea literară, 1 din Secțiunea istorică și 15 membri corespondenți români în Secțiunea literară, 20 în Secțiunea istorică, 20 în Secțiunea științifică și 3 membri corespondenți străini în Secțiunea literară, 8 în Secțiunea istorică și 10 în Secțiunea științifică. Dintre membri onorari am pierdut 41 și în locul lor am ales alți 29.

Ne aducem aminte cu jale de colegii cari au dispăut dintre noi și acem un omagiu meritat membrî acestor lucrî pentru mună, cari a închinat munca ostenețiilor spre binele și înaintarea acestei Instituțiuni.

Publicațiuni. — Activitate științifică a Academiei a escut din an în an și a contribuit la promovrea culturî români prin mai mult mijloace, între cari însă celai eficace au publicațiunile. În acest periode 21 ani (1884-1905), Academia a dat la lura 156 volume cu 42.40 pagini.

Publicațiunile noastre auost date grațios la numoase societăți și institute culturale și mai eș.

Documente Iluzmuzaki. Din publicațiunile Academiei, cea mai însemnată este Documentele orice Hurmuzaki. Aceste documente istorice adunate de Hurmuzaki și manuscrisele lui au fost arhivele mie de la Hurmuzaki și au fost tipărite de acest el. Aceste documente s'a început la 1884 și au fost suscipiile mie de la Hurmuzaki și au fost tipărite de acest el. Aceste documente s'a început la 1884 și au fost suscipiile mie de la Hurmuzaki și au fost tipărite de acest el.

Acum Pilat devine precaut, își sp
le și li-l predă pe Isus spre răstignire.

Tot în acest timp aruncă în templu
rgintii afurisiți, și în desperare și rușine
partea învățătorului se sinucide, ear Domn
heit de toți își face cu resignare calea c
e urmă către muntele Golgota, urmat dint
și abia de maica lui, de câte-va femei
hoase și de învățacelul său cel iubit.

La locul de esecutare e desbrăcat, și cul
e cruce, apoi pironit cu câte două cuie la mâ
la picioare e rădicat între doi tâlhari aseme
ea răstigniți, suferind nu numai chinurile celea
nal grele, dar și rușinea, că între cel fără de
lege a fost socotit. Dar el a sfințit crucea, și azi
ea nu mai e simbol al rușinei, ci al suferințelor
pe nedrept, al tăriei de suflet și al dreptății.

În grabă se perondează apoi momentele de pe
armă ale tragediei. Și în suferințele sale cele mai
cumplite prin fapte învață Domnul a erta pe duș-
mani și a mângâia pe cei întristați, a în-
griji de părinții noștri, a ne împăca ca soa-
lea, cum el a făcut-o, carele exclamând: „S
vârșitu-s'a“ cu biruința mulțumirii își da
sfețul său curat lui Dumnezeu tot în aceea
de Vineri la al șeasă-lea ceas. Minuni înfric
ale naturii confirmă tot atunci moartea unei
supranaturale, jidovii sunt speriați, adică
Cristos în mare jale. De seară apoi își ia
doi învățacel Ni lodim și Iosif din Arimat
înflința lor dobândesc dela Pilat trupul
torului străpuns în inimă și luându-l de
și înmormântează cu multă pietate în e
proprie de unde apoi cu toată straja lu
misă la mormânt și cu toată sigilarea
Domnul învie a treia zi după cum a r
în viață.

Venind dară și noi în Duminec
zori la mormântul Domnului ca și
am încunjurat cu bucurie acel morm
căci în învierea lui Cristos vedem t
dintă asupra scepticismului, dreptate
tății, idealismul asupra intereselor
lumii. Compătimirea, jalea și rușine
frământase sufletul nostru la privire
cătoare ale sfințelor patimi. dau
granit în sufletul creștinesc, e
pe nedrept sunt școala cea
nobilătoare, ba jertfele duc l
adovărul și dreptatea, precum
ment, ori cât s'ar apăsa de
egoiști și ori cât s'ar întuneca
rilor păcătoși, totuși acelea
toate pedecelile forței păcatului și
aceasta credință în triumful binel
vârșatul timbru vieții noastre.

ministru colegul nostru dl T. Maiorescu.
a numit o comisiune compusă din răposatii
Kogălniceanu și A. Odobescu, din dl Teodos
Rosetti și din mine, cu însărcinarea de a orga-
niza și priveghia publicațiunea. Până în Iunie
1880 s'au dat la lumina volumele III, VI și VII
din Documente, I și II din Fragmente în ediția
germană și tomul I din Fragmente în traducere
românească. În 1880 ministrul a trecut această
publicațiune în grija Academiei, punându-l la
dispoziție sumele necesare pentru continuare.
Sumele înscrise în budgetul statului dela 1880
până la 1905 au variat între 10.000 și 33.000
lei. Dela 1884 până acum, Academia a primit
dela stat ca subvențiune pentru publicațiunea
Hurmuzaki și cercetările istorice făcute spre a
o îmbogăți, suma de 550.000 lei, la care s'au
adăugat veniturile din vânzarea publicației și a
efectelor cumpărate din economiile unor ani, în
suma de lei 45.141.

La 1884 Comisia a hotărît a se da o mai
mare dezvoltare acestei publicațiuni, com-
plectându-se cu documente adunate din dife-
rite arhive și din publicațiuni străine. Dela
această dată cercetările s'au urmat pe o scară
întinsă și ne-am asociat, pe lângă ai noștri, și
concursul mai multor învățați străini, al căror
nume ni-l reamintim cu recunoștință.

S'au făcut cercetări și decopieri de docu-
mente din arhivele de Stat din veneția sub
conducerea răposatului lor director B. Cecchetti,
din biblioteca Marcina prin C. Soranzo, din
arhivele Raguzane prin profesorul G. Gelcich,
din arhivele de stat dela Florența prin profes-
sorul paoli. Ne-au mai procurat copii de docu-

di.
serie

În
miel, col
cut, cu a
torii și cere
lone din Gal
urma acestor ca
mente au fost pr.
linski dela Lember
arhivul Stavropighiei,
din arhivele municipale
prin Mochnacki și Wi-
Czartorski și a Universi-
coia prin Dr. W. Wisle
moyski din Varșovia pri-
chivele familiare a Prinț
wicz prin arhivarul acele

În toate cercetările
spriginiți și de guver-
toare, a procurat prin
Paris Roma și Consed
documente cari ne-au
parte își așteaptă rîndul

Ministerul instru-
țiunea Academiei cop
prin milocirea răposa-
hivele ministerului af
lucrări care a fost c

cu pălăria lui cea mare, în trei colțuri și fura-i slăbănoagă făceau dintr'insul lucrul cel mai ciudat de văzut.

Aceste extracte ajung ca să arate interesul Memoriilor care însoțesc o serie de portrete ale contemporanilor nobili ai lui Golovkin, făcute cu avânt și cu spirit rar; memoriile ea și portretele ne spun multe asupra oamenilor și lucrurilor dela începutul veacului al 19-lea

Convocare.

Pe baza §. 23 din statutul Reuniunii înv. dela școlile pop. gr. or. rom. conf. din protopopiatele: Timișoara, Belint, Comloșul-mare și Lipova, să convoacă Adunarea gen. a desp. Lipovei pe Joi în 28 Aprilie v. la 9 ore la care cu onoare să invite toți P. T. domnii membrii precum amicii și toți bine-voitorii școlii noastre.

PROGRAMUL ADUNĂRII:

- Joi în 28 Aprilie st. v. la 9 ore dim., participare la celebrarea Chemării Duhului sfânt.
- După chemarea Duhului Sfânt, deschiderea adunării generale în localul școlii prezentarea raportului al președintelui, cassarului, bibliotecarului și censurarea socoților și a rapoartelor.
- Ascultarea, prelegerilor practice, citirea disertațiilor și operatelor ce se vor ținea respective ceti, conform §. 15 lit. c. și d. din statutele reuniunii, precum și în consonanță cu decusul Adunării generale din anul trecut pct. 5. Aceste operate trebuiesc cel puțin cu 3 zile înainte înșinate la președinte.
- Referada comisiunii asupra rapoartelor de sub 2.
- Defigerea timpului adunării generale viitoare.
- Incassarea taxelor anuale pentru Reuniunea.
- Eventuale propunerii.
- Incheierea adunării generale.

pe această cale a atrage atenția asupra decusului luat în adunarea generală din 6/29 August 1902 referitor la pedepsirea membrilor absenți, și a-i ruga: că delaturind ori ce pedeci să binevoiască a participa la adunare, în carea se vor discuta chestiuni importante referitoare la viitorul școlii noastre și promovarea intereselor noastre învățătoresci.

Lipova, 12/35 Aprilie 1905.

Vasilie Bogot,
președinte.

Iuliu Putici,
notar.

ECONOMIE.

Arad, 2 Maiu.

„Industria“ e numele unei bănci pe care dl August A. Nicoară și mai mulți Asociați, intenționează să o înființeze în Deva, cu capital de 100.000 cor., acți de câte 100 cor., urmărind pe lângă afacerile comune de bancă, și industrializarea celorlalți ramii economice. Apelul edat în cauză e subscris de mai mulți Români din Deva, Brad, Orăștie, Hunedoara, Romos, Romoșel. Banca ar avea a se înființa îndată ce va avea subscrise acțiile și plătite primele 30% legale ale capitalului.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 30 April. —

Incheierea la 12 ore:

Grâu pe April (100 clgr.)	17.82—17.64
Secară pe April	14.88—14.90
Ovăs pe April	14.44—14.46
Cucuruz pe Maiu	16.46—16.48
Grâu pe Octombrie	13.58—13.60
Secară pe Octombrie	11.68—11.70
Grâu pe Maiu	—

Incheierea la 5 ore:

Grâu pe April 1905	17.90—17.92
Secară pe „	14.80—14.82
Ovăs pe „	14.40—14.42
Cucuruz pe Maiu	16.64—16.70
Grâu pe Octombrie	13.68—13.70
Secară pe „	11.78—11.80
Grâu pe Maiu 1905	—
Cucuruz pe Iulie	—

Piața din Arad.

S'au vândut:	(100 klg.)
280—300 măși metriche grâu cor.	16.20—16.60
180—200 „ „ cucuruz „	15.20—15.40
Semnare nominală: secară:	14.20—14.40
„ „ orz:	14.40—14.60
„ „ ovăs:	13.60—13.80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:	
300—320 măși metriche grâu cor.	8.10—8.30
280—350 „ „ cucuruz „	7.50—7.55
Semnare nominală: secară . . .	7.20—7.30
„ „ orz:	7.30—7.40
„ „ ovăs:	7.00—6.40

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 70—100 klgr. . . . Cor.	16.45—16.55
„ 80— „ „ . . . „	16.55—16.60
Secară: 100 „ . . . „	13.80—13.90
Orz: „ „ . . . „	13.80—14.—
Ovăs mercantil 100 klg. . . „	13.60—13.70
„ cernut „ „ . . . „	13.40—13.50
Cucuruz vechiu „ „ . . . „	15.70—15.80
„ nou „ „ . . . „	15.40—15.50

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare . . . cor.	158.—
„ „ „ nic . . . „	160.—
„ brut „ mare . . . „	156.—
„ „ „ nic . . . „	158.—

Tîrgul de porci din Kőbánya.

— 30 April —

De prima calitate ungară: Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 chlgr. 130—131 fil.; bătrâni mijloci, părechea în greutate 300—400 chlgr. — și; tineri grei în greutate peste 320 chlgr 139—14 fil.; Calitate sirbească: grei, părechea peste 260klg. 139—141 fil.; mijlocii părechea 240—260chlgr. greutate 138—139 fil. Ușori până la 240 kr. 138—139 fil.

MUSTANGERUL NEGRU.

— ROMANSENȘIONAL. —

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(tmare.)

Dar era puțin îndmânat în asta de a arunca arcanul; pentruca noul cu laț să stea deschis, era obligat să-l învîrtască pe de asupra capului, și astfel mânia spămacailor până la un așa grad, încât aceștia ieșiră cugrămada din adăpostul lor obicinuit și se năpătiră înainte din toate părțile.

În momentul dnd armăsarul sur trecea pe lângă dînsul împreună cu alții, Lebar arunca arcanul; dar' graba sa împreună cu puțină suîndemânare, îl făcu să respesească înta și o secundă mai târziu se simția că o putere amețitoare, apoi trântit la pământ. Într'adevăr dînsul înodase în jurul mijlocului cătat liber al arcanului!

În curs de câteva secunde crezu că i-a bătut ceasul din urmă: se trîi pe toată lungimea corralului și se rîni în păte-va locuri de pietrele sau piederile ce întălni în cale, până când sărmanul animal prin dintr'atîmplare se opri într'un colț al ocoluiului, nebușit și pe jumătate zugrumat prin nodul cu laț pe care greutatea corpului creolului îl strânsese cu încetul ceea-ce scăpă viața acestuia.

Lebar se ridică cu totul strivit furios și injurând. Era un bărbat foarte energic și cu un temperament de bestie, astfel că în curs de o secundă se gândi numai cum să respune asupra mustangerului progrida sa stângăcie.

Abia atunci recunoscu, că arcanul său căzuse pe un mustanger negru și că întimplarea îl slujise mai bine decât experiența sa: acest animal era unul din copii hergheliei și unul din cei mai mari și mai viguroși.

— Îmi vei plăti asta, afurisit dobitoec! urlă mustangerul, furios, când se ridică plin de vinătăi. Dar' gesturile sale nebunești produsera tot rezultate rele.

Pentru a se apropia de calul sălbatic, trebuie tot atîta răbdare cât și prudență și mai ales o deplină cumpătare în gestiuni, pe când Lebar, deja împins să facă gesturi și să lucreze nervos prin sângele creierului din vinele sale se lăsa încă trîit prin mânia, care-l ațîța nebunește.

De aceea armăsarul tot mai îngrozit, făcu o nouă săritură desoperată și se năpusti prin corral, resturnând încă o dată pe Negrul Mustanger, cu

toate silințele acestuia de al stăpâni ple înapoi cu toată greutatea corpului său.

Mustangerul apropiindu-se, începu să găie, apoi să-l slăbească latul, pentru al să respire.

Se căia, că nu-și luase imediat bătri catăr pentru a se duce la lagărul Sem dacă voia să se mai ducă acolo și să timpul pierdut, un cal cât se poate de rău.

Dupăce armăsarul negru își recăpătă se ridică încet cu un aer de adîncă mira se împotrivi foarte slab îmblanzitorului, atrăgea în spre poartă.

Lebar o deschise cu o mână, și cu prin deschizătură, scoțând un nechezat aproape aruncând la pământ pe stăpânul silințele lui ca să scape.

Lebar nu putu nici măcar să reînchida înainte ca armăsarul, care-l tirise vre-o d de metri, să fi căzut sugrumat. Atunci l mitatea arcanului său de un arbore vecin, de a da drumul animalului, apoi se duse chidă poarta și se întoarse pentru a slăbi cu laț și a-și scula victima.

Își recăpătase tot sângele rece.

— Afurisit animal! murmură el cu rece, apropiindu-se de cal cu șeaua subsuc

vei plăti asta într'un moment. Vom vedea Ca și când i-ar fi înțeles cuvintele

voit să-l arate disprețul său, mustangerul mental când se apropia dînsul, îi trimise litură cu amândouă picioarele de dinapoi. c

putere încât ar fi răpus zilele lui Lebar, da ste n'ar fi prevăzut lovitura și n'ar fi sărit

Atunci făcu ceea-ce ar fi trebuit să fac început. Strânsă nodul cu laț, pentru a treia din toate puterile sale, trase de gatul animal pentru al face să plece capul până când să-l apuce cu o mână de nări și să-l sufle pe frunte și între nări.

Efectul fu nemijlocit.

Mustangerul încetă lupta și tremurând tot corpul se lăsă a fi înșeuat fără greutate fine Lebar îi trecu lațul lui hakimo și-l sc cu o silnicie brutală apăsând în același timp rile și falca.

Pierduse din cauza sălbătăciei ei

de a putea petrece zăbalele în gura jerfite și a se urca pe șea, pe cărd Carroll abia ar trebuință de câteva minute pentru al stăpâni perfect. Dar' adevărata luptă începu, când se află în șea.

Ne mai simțind strânsorea crudă a moului, armăsarul n'avea nimic de cruțat ber să-și dea toate silințele pentru a-și trânti lărețul. Astfel se hotărî și-și întrebunță tu stinctul spre scopul acesta.

Mai întăiu începură sărituri pe loc, cu patru picioarele de odată, apoi combinație cap și coadă, svârțitură, succitură pe loc; se pe picioarele de dinainte, apoi pe cele de napoi, se asvârți înainte, se opri subit, amenință să se tăvălească. În sfîrșit toate licurile unui cal, care voeste să se scape de lăreț, le încercă rând pe rând și în mod mai neprevăzut și mai violent.

Dar' Ludovic Lebar se ținea cu tă oblanțul șelei sau de coama fălăindă a ar rului, căutând numai să rămână în șea, cu greutatea ce întămpin, și răspunzând la încercările victimei sale prin lovituri violente pînten.

De sigur nu călăria tocmai ca un va mexican; acesta în locul ar fi rămas drept mișcat ca o turlă de castel, și dând drumu lui ar fi ris din toată inima de silințele celor neprevăzute ale calului său, sigur că va i de asupra în această luptă. Într'aceea Lebar lăria destul de bine pentru a fi sigur, că v mânia în șea până când negrul armăsar obosit cu desăvîrșire, istovit, îmblanzit.

Atunci mustangerul înfipse pîntenii p ultima oară în coastele armăsarului și d drumul prefăcu într'o alergătură nebună r rile pe loc ce executa de un moment victi înspămantată.

Avuse grija de a-l îndrepra în spre că secretă din Cross-Timbers.

Din moment ce un cal sălbatic se d o alergătură amețitoare, învingerea sa este s Cu cât aleargă mai iute, cu atîta se va s mai curând.

(Va ur

389

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvernier.

ARAD, Piața Libertății
— lângă edificiul teatrului vechiu.

— argint călcat cumpăra p. prețul
— mare de zi, ori schimbă pentru
— alte obiecte de aur și argint

bijuterii, oroloage, aur călcat
— cuisite de argint, sedul de ama-
— re cumpăra pentru prețurile cele mai
— ea ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvernier

ARAD, Strada Bisericii
(Palatul minorităților.)

— arul cel mai estin de cumpărare de
— bijuterii și oroloage.

IOSIF HEGEDŰS

metrar. Ciasornicar și Giuvernier

ARAD, piața Boros Béni 10.

— Magazinul societății din Ungaria afa-
— mântilor Glashutten din Elveția. Exclusiv
— ur. Ciasornice cu precisiune. 550

Cea mai fină bere de butelie!

Fabricatul „Isvorul străvechi“

pilsenian

din bereria civilă din Pilsen, renumită în
lumea întreagă (intemeiată în 1822) se tri-
mite pasteurisată în provincie, prin ceea-ce
i se da o trăinicie de 4—6 săptămâni.
In Arad se trimite acasă.

Mă rog a trimite exclusiv la mine comanda

Szabo Kálmán
— restauratier
— „La pipa mică“
Arad, Salacz-utca 3. sz.

Atențiune!

Dacă dorești ghete bune, estine și fine
atunci le cumpăra din prăvalia de ghete
pentru dame și domni a lui Brecka
Károly de pe piața Arpád Nr. 5 (edifi-
ciul bisericii izraelite) unde comanda se
efectuează mai punctual.

Se pot căpăta totfelul de ghete con-
fecționate în atelierul meu. Rog binevoi-
torul concurs al onoratului public, cu de-
osebită stimă

Brecka Károly
— pantofar.

516

Compactor român în Arad.

Subscrisul își iau voce a aduce la
cunoștința onor. public român, că reîntors
din străinătate m'am stabilit în Arad str.
Weitzer János Nr. 7, unde mi-am des-
chis un

Atelier de compactorie modernă,

arangi-t cu mașinele cele mai nouă și mai
perfecționate, sunt în plăcuta poziția a e-
fectui ori ce lucrări atingătoare de această
bransă dela cele mai simple până la cepe
mai fine legături de lux Asemenea pentru
legături protoale p. cancelarie, cărți bise-
ricești, cărți de rugăciuni pentru prea o-
norații domni preoți, în tomuri singura-
tice ori în cartii de orice mărime, pe
lângă asigurarea unui serviciu solid, prompt
și ieftin.

In speranța. ca onor. public român
îmi va oferi binevoitorul concurs, rămân

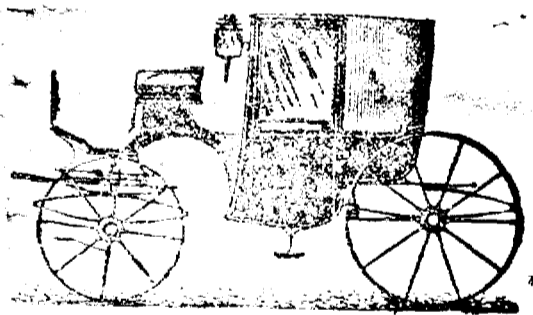
Cu distincă stimă
Iustin Ardelean,
compactor.

DOCTORUL ALEX. M. POP

specialist în medicina internă;
consulta zilnic dela 8—12 a.m.
și dela 3—6 p. m. — — in

BAILE HERCULANE

(HERCULESFURDO)

Sors Péter

Atelier pentru fabricarea de trăsuri

Temesvár-Gyárvaros,
— Három király-uteza.

recomandă publicului tot felul de **trăsuri nouă**
ecum și: pregătirea de rețele pentru nisip, fetoni și care
— cu prețuri foarte estine.

Trăsuri vechi se repară imediat și estin.

INSTITUTUL LUI LÖWY

pentru împrumut de **SACI** și strae

recomandă marele magazin de saci și strae bune în or-ce mărime.
Serviciu prompt și conștientios. — — — Prețuri foarte ieftine.

Cel mai bun loc pentru saci și strae bune!

CARTOFI PRIMA

cu vagonul —
— pentru culnă și sămănat.

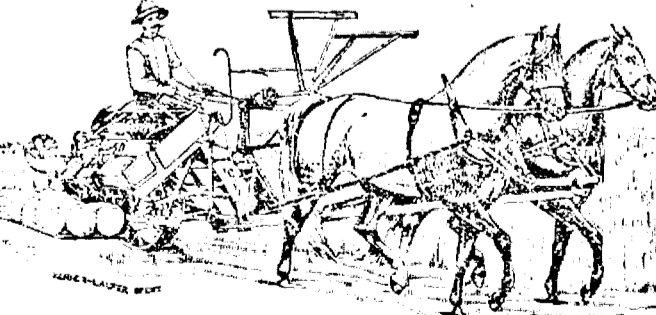
Löwy Zsigmond

— Temesvár gyárvaros, Fő-utca 33. sz. —

Carol Drössler

fabrica priv. ces. și reg. de mașini agronomice

Budapesta, VI., Váci-körút 59.

Liferează:
Automobile,
locomobile,
asortimente com-
plete pentru mașin
de imblătit, asor-
timente pentru
pluguri cu aburi,
„Milwaukee“
mașini de cosit, mașini de secerat și legat snopi, de construcția
cea mai nouă
mașini de sămănat „Rákóczy Drill“ și ori-ce alte mașini ese-
cutate solid și trainic.

Conspet pentru prețuri și articole se trimite gratis la dorința. 490

POMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai bună.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, iar sămburii de struguri, coaja și alte părți necurate se îndepărtează numai de căt, prin asta pompa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

258

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de oare ce a întrebunțarea de apă nesipoasă ori murdară nu abzie serviciul. Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de căneșă din lăuntru căptușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Rákóczy-utca 27.

Stropitori de vie se primesc spre reparare.

CREMA MARGARETA

a lui

FÖLDES

este un mijloc lipsit de grăsime, în ofensivă cu efect grabnic și sigur, care face să dispară alunițele, petele de ficat, roșța de pe nas și de pe mână. Mijloc mai bun pentru obraji și mână aspre nu există.

⊗ **Efect instantaneu.** ⊗

Pretul I cor.

Preparată de

FÖLDES KELEMEN

Farmacist în Arad.

Nr. Telefonului 111.

TIPOGRAFIA

„TRIBUNA“

ARAD, Strada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind aranjată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu dotăți modernă, primește spre executare ori-ce lucrare ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelării în ori-ce mărime, registre pentru bănci, invitații la petreceri și cununii, plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebre, cărți de vizită, etc. etc.

⊗ ⊗ *Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou.* ⊗ ⊗

Cerem și pe această cale binevoitorul sprigin al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai iute răsunset acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.